

Chí Linh

Căn nhà trên đường Hàng Bè

Hình ảnh của căn nhà mang số 71 Hàng Bè, ở Huế, đã ăn sâu vào tâm khảm của tôi. Có lẽ vì đó là nơi tôi được sinh ra và lớn lên trong tuổi thơ.

Dưới mắt tôi, trong suốt thời gian bé tí này, với tấm thân ốm yếu mong manh vì bệnh suyễn liên miên, với khối óc và tầm mắt hạn hẹp của một “chú bé” lên ba, lên bốn thì căn nhà này quá rộng, quá mông mênh để cho tôi chơi trò trốn tìm mà khó ai tìm ra được tôi...

Nằm giữa một dãy phố êm đềm, cổ kính rêu phong, con đường Hàng Bè chạy dọc bờ sông Hương với hàng cây xanh mượt. Sông Hương soi bóng bốn mùa, chùa Diệu Đế im lìm trầm tư bên tê bờ sông là hai hình ảnh đập vào mắt tôi mỗi buổi sáng khi vừa mới thức dậy, như muốn chào đón một ngày mới êm đềm của chú bé con.

Những ngày tháng đầu đời sống trong căn nhà này, hình như tôi không được sống gần Ba. Nhưng lạ thay, tôi cũng không bao giờ cảm thấy một sự thiếu vắng hình bóng của Ba tôi, vì sự hiện diện của ba

bên cạnh tôi được biểu hiện qua những đồ chơi mà Ba từng nâng niu mang về từ một thành phố xa xôi cho “con trai” của Ba: khẩu súng lục bắn nước, cây súng trường có đầu đạn bọc cao su bắn dính lên tường, đoàn xe lửa chạy quanh đường rầy, chiếc trực thăng bằng sắt xinh xắn như thật...những đồ chơi mà tất cả những bé trai khác đều mơ ước. Những lúc ba về thăm nhà, tôi lại tạm bỏ rơi món đồ chơi thân thiết của tôi là đồng vỏ hộp thuốc (dấu tích của bệnh suyễn đã đầy đọa thể xác nhỏ bé của tôi qua nhiều năm tháng). Tôi thường say mê xếp, chồng để xây nhà xây lâu như các trẻ em ngày nay chơi trò lego. Sau này lớn lên tôi mới hiểu: thời gian đó, Ba đi làm xa ở tận Đà Nẵng, lo tạo sự nghiệp, xây cất nhà cửa để chuẩn bị đón gia đình vào lập nghiệp. Tôi còn được biết thêm: trên tôi còn có hai chị Manh Manh và chị Bướm đã theo Ba tôi vào sống ở Đà Nẵng để tiện việc học hành. Mẹ ở lại Huế một mình tần tảo buôn bán nuôi con và cáng đáng một gia đình gồm có Mẹ nội, ba đứa con thơ, ba đứa em là cậu H., Cậu Th., dì Dung. Cộng thêm một đoàn thanh niên tuổi từ 15 đến 19 từ quê vào Huế học...nào là chú L., chú H., ...em cô cậu của Mẹ: nào là chú T., chú Q...em chú bác của Ba; anh Đ., cháu gọi Ba bằng chú. Ôi chao! Nghĩ lại mới thương cho dì Dung của chúng tôi chứ, lẻ loi giữa một đám ông tướng ở tuổi vị thành niên khó tính, khác nào hoa lạc giữa rừng gươm!!!. Dì tôi hiền lành, dịu dàng, mộc mạc, nhưng tâm hồn ướn ắt ghê lắm. Dì thương tôi và chăm sóc tôi như chị cả lo cho em út. Tuy tôi có Mẹ thương, có Mẹ Xạ (bà vú của chị em tôi) cưng tôi như trứng mỏng, nhưng dì là người kề cận tôi như hình với bóng... Ngoài những giờ đi học và học bài, dì và tôi quấn quýt bên nhau, cùng ăn, cùng ngủ, cùng đi chơi... Dì dạy tôi đọc thơ Tản Đà, Nguyễn Khuyến, bà Huyện Thanh Quan...mặc dù tôi mới lên

bốn lên năm.

Sau nhà là một chiếc sân hẹp và sâu nối liền nhà trên với nhà bếp núp tận cuối vườn, nơi có đám cây rũ tàng lá dài đong đưa theo gió, kịt kịt trong đêm làm tăng thêm cảm giác rờn rợn sợ ma lúc chiều trở tối. Giữa sân bên trái là hàng cau thẳng tắp, vươn cao, tắm ánh trăng ấm, với những bông hoa trở màu ngà quý phái..Cạnh bờ dậu ngăn cách với vườn hàng xóm, tọa lạc một cây khế tỏa bóng sum sê. Đến mùa, hoa tím thơ mộng rụng đầy một khoảng sân như xác pháo hồng ngày cưới...Cho đến bây giờ tôi vẫn còn mê man với cảm giác lâng lâng được nằm trên chiếc giường tre kê ngoài sân, hít hương cau thoang thoảng hoặc cảm giác nhột nhột hứng hoa khế lả tả rụng hôn lên má khi có một cơn gió nhẹ thổi qua. Vừa nằm ngắm sao, vừa nghe Di đọc thơ và dạy tôi lập lại từng câu để thuộc lòng những vần thơ nhẹ nhàng xao xuyến:

Gặp em thơ thẩn bên vườn Hạnh

Hỏi mãi mà em chẳng trả lời...

.....

Ao thu lạnh lẽo nước trong veo

Một chiếc thuyền con bé tẻo teo...

.....

Làm trai đứng ở trong trời đất

Phải có danh gì với núi sông...

.....

Những vần thơ cứ lướt vào tâm trí thơ ngây một cách dễ dàng. Sau

này khi vào Trung học, gặp lại những bài thơ xưa, lòng tôi bồi hồi rung động như gặp lại cố nhân.

Khung trời tuổi thơ của tôi còn ghi dấu một kỷ niệm khó quên. Đó là trận lụt đầu thập niên 50. Có một ngày nước sông Hương dâng ngập đường sá phố phường. Nhà tôi cách mặt đường khá xa. Muốn vào nhà phải bước lên hai bậc thềm cao, thế mà hôm đó, nước tràn vào, dâng cao hơn nửa thước. Suốt ngày, bầy trẻ chúng tôi phải bó gối ngồi trên bàn ăn. Người lớn thì kẻ bơi, người lội bì bõm để dọn nhà, vớt đồ đạc trôi lềnh bềnh khắp nẻo. Mọi người chắc lo âu lắm, nhất là Mẹ, thời đó đang buôn bán, hàng hóa chất đầy nhà...Chỉ có bọn trẻ như tôi thì vô tư thích thú với cảnh nhộn nhịp chung quanh. Từ trong nhà ra đến ngoài đường, một biển nước mênh mông trải dài ngút ngàn không thấy bến bờ chi nữa. Xa xa chỉ còn lơ mờ bóng dáng chùa Diệu Đế bên nớ chắc cũng ngập nước như bên ni.!!! Hàng chục chiếc đò ngày thường cắm sào dưới sông Hương, hôm nay lại cặp bến ngay trước nhà tôi. Ôi chao, rộn ràng inh ỏi như một cái chợ nổi! Phần tôi thì thích quá, nhờ nước lụt mà nhà tôi biến thành bến đò, râm râm vui như ngày hội. Nhất là về đêm, đèn đuốc thấp sáng trưng trên thuyền, tạo nên một cảnh hội hoa đăng lập lòe trên sóng nước.

Mãi cho đến giờ ăn, tôi mới thấm thía cái mùi lao khổ của dân Huế gánh chịu bão lụt: ăn cơm chan nước chè xanh, nêm thêm chút muối cho...dễ nuốt vì chợ đò không có, thức ăn không còn .Tuy nhiên, tuổi thơ mau quên, tôi lại tiếp tục vui theo cảnh nước lụt khi cùng em tôi vắt vẻo trên thềm nhà, thi nhau chỉ chỗ, reo hò khi chị Sắc anh Lực đang lội bì bõm trong sân nhà để vớt khế rụng. Đã hơn năm mươi

năm qua, tôi không còn nhớ tối hôm đó tôi ăn cái gì? Gia đình tôi có được một bữa canh khế thay nước chè xanh hay không nữa?

Một sáng đẹp trời vào vào năm 53, tôi theo Ba Mạ, Mẹ Nội, Mụ Xạ và hai em Bé Tí, Bé Ti làm một chuyến viễn du bằng máy bay Air Việt Nam để vào định cư tại Đà Nẵng, thành phố cảng mang dáng vẻ tây phương bên kia đèo Hải Vân, bỏ lại sau lưng căn nhà nhỏ đã chứng kiến những ngày tháng đầu đời của tôi bên dòng Hương Giang lặng lẽ muôn thuở...

Chí Linh

Ánh mắt

Ngồi trên xe bus, tôi lơ đãng nhìn dòng người lên xuống. Xe ngưng lại ở một trạm bus kế nhà thương Hotel Dieu. Trong đoàn người bước lên xe, tôi chợt thấy một cặp thiếu niên, một trai một gái ở tuổi 13,14. Nhìn dáng điệu lững thững mệt mỏi, tôi quyết đoán họ là hai anh em chứ không phải bạn bè. Hai đứa trẻ yên lặng ngồi bên nhau trên băng ghế trước mặt tôi. Đứa con trai thỉnh thoảng xoa đầu con bé, quàng tay bóp nhẹ bên bờ vai...

Một niềm xót xa quen thuộc dâng lên trong lòng tôi khi tôi bắt gặp ánh mắt của đôi trẻ. Ánh mắt nào đây? Sao quen thuộc quá! Ánh mắt buồn vô hạn, chứa đựng cả một trời tâm sự, đau buồn, bơ vơ, lạc lõng, lo sợ cho một tương lai vô định...

Tôi liên tưởng hai đứa bé này đang gặp một hoàn cảnh khó khăn lắm, trước một tai họa nào đang rập rình hai trẻ. Tôi linh cảm dường như hai anh em vừa từ nhà thương ra về và có lẽ đang chờ một điều gì xảy đến cho gia đình của chúng... Hai anh em ngồi bên nhau trong

câm nín... Nước mắt tôi bỗng dưng dâng trào, đưa tôi về quá khứ của ba mươi năm về trước...

Một ngày mùa xuân trên xứ người, chúng tôi nhận được tin sét đánh từ quê nhà, Ba tôi đã bị Cộng sản sát hại !!! Cùng với dòng người trốn chạy quỷ đỏ, gia đình chúng tôi cũng bỏ nước ra đi. Nhưng chỉ có vài chị em của tôi đến được bến bờ tự do và định cư tại Montréal. Tôi cùng chồng về Québec sinh sống...Ba Mẹ tôi còn kẹt lại ở Saigon. Lúc đó chúng tôi vừa chập chững làm lại cuộc đời sau cơn xao xát chạy loạn. Cuộc đời đang bình lặng đột nhiên bị xáo trộn, tan tác...Đầu tôi choáng váng, máu như ngưng chảy trong tôi...vội vàng khăn gói về Montréal để cùng chị em ôm nhau mà khóc. Thật sự tôi muốn khóc, muốn gào lên nhưng cổ họng như tắt nghẹn...Tôi chưa chấp nhận sự ra đi của Ba tôi là sự thật. Tôi tự hỏi Mẹ tôi bây giờ đang thế nào đây? Đêm hôm đó, trong căn áp nhỏ hẹp của gia đình chị tôi, ngồi trên giường suốt đêm không ngủ, nhìn qua khung cửa sổ, hiển hiện trước mắt tôi là hai tháp nhà thờ, vươn lên trên bầu trời tối đen, ẩn hiện trong sương mù của khu phố Beaubien. Một chớp nhà thờ còn leo lét ánh đèn, một chớp thì tắt ngúm, tối thui, lạnh lẽo...Nhìn hai tháp nhà thờ đứng cạnh nhau, tim tôi như rạn nứt, nhớ thương ba mẹ ở quê nhà. Ba mẹ tôi, hai thân già đang nương tựa bên nhau trong tuổi xế chiều, thì một người đã đột ngột ra đi. Trong chỉ vài giây phút, một cuộc đời đã vụt tắt trong bầu trời nhân thế! Bỏ lại một thân già còm cõi yếu đuối với tàn hơi còn thoi thóp, như ánh đèn leo lét trên chớp nhà thờ còn lại....

Sáng hôm sau, tôi và chị tôi đi chợ, mua sắm một ít đồ cần thiết để

dọn bàn thờ, làm lễ chịu tang cho Ba. Trên đường đến trạm Métro ra Phố Tàu, tôi còn nhớ hai chị em cũng lặng lẽ đi bên nhau...Tan biến trong dòng người lớp lớp ào ạt, lẫn tiếng rầm rập của Métro như sóng đại dương, lòng tôi lặng lẽ băng giá, nghĩ đến gia đình ở quê nhà, nước mắt tôi lăn dài trên má. Tôi kín đáo chùi nước mắt mà không dám nhìn qua chị vì biết tâm trạng của chị cũng chẳng khác gì tôi. Chị đi cầm lặng bên tôi mà mắt chị thì xa xôi trông về một hướng trời vô định...

Không rời mắt nhìn hai đứa trẻ, tôi rất muốn đến ôm chúng nó vào lòng để cùng chia sẻ một điều gì đó. Nhưng giữa những kẻ xa lạ, tôi đâu thể tỏ một thái độ tự nhiên như thế được...Tôi đành ngồi yên lặng và cầu nguyện cho hai đứa nhỏ...

Xuống xe, mỗi người xuôi về mỗi ngã đường khác nhau, nhưng ánh mắt của hai đứa trẻ vẫn theo tôi trong suốt cuộc đời. Mỗi lần nhớ đến là kỷ niệm đau buồn của gia đình tôi lại hiện về trong tâm tưởng. Nước mắt lại rơi !!!

Hình ảnh hai đứa bé có khác gì hình ảnh của hai chị em chúng tôi 30 năm trước?

Chí Linh

Bầu trời đầy sao

Thuở nhỏ trong không gian nóng bức của những đêm hè miền trung, được nằm ngủ ngoài sân, tôi thường nhìn lên bầu trời rải rác sao đêm để đếm sao và dỗ giấc ngủ :“một ông sao sáng, hai ông sáng sao, ba ông sao sáng...”dần dần tôi thiếp đi trong giấc ngủ an lành của tuổi thơ.

Lớn lên, phải đi học xa nhà, vào tận đất Sài Gòn thủ đô hoa lệ, đầy dẫy ánh đèn màu nhưng tôi vẫn có thói quen ngắm đèn trời lấp lánh để tìm những vì sao hiếm hoi của thời thơ ấu. Sống trong cư xá sinh viên, từ phòng tôi nhìn xuống sân sau của một ngôi nhà bên cạnh, mỗi ngày chứng kiến cảnh gia đình hàng xóm quây quần bên mâm cơm, tôi không khỏi xót xa nhớ đến ba mẹ, các em, nhớ nhà, nhớ cửa, nhớ không khí ấm cúng của gia đình, nhớ hình bóng thân thương của mẹ...Nỗi nhớ dày vò tôi, đôi khi làm tôi ngẩn ngơ, thần thờ không màng đến sách vở...

Một hôm giữa cơn cô đơn lạc lõng đó, tình cờ nhìn lên trời tôi thấy một ngôi sao sáng, nổi bật giữa bầu trời rải rác vài chấm sáng yếu ớt

của những vì sao xa vời. Tôi thầm nghĩ đây là ngôi sao Hôm trong những câu chuyện Mẹ kể ngày xưa; ngôi sao sáng dẫn đường cho những lữ khách về đêm. Bất chợt lòng tôi dâng lên một cảm giác ấm áp khi nghĩ rằng giờ này nếu ở xa, mẹ cũng đang nhìn thấy vì sao hôm này thì mắt tôi đã gặp ánh mắt dịu dàng của mẹ vì hai mẹ con tuy ở xa vạn dặm nhưng đang cùng nhìn thấy một sự vật. Thế là không gian như đang thu gần lại trong lòng tôi. Ý nghĩ thơ ngây đó cho tôi một cảm giác được vỗ về, an ủi, như tôi đang được mẹ ôm ấp và trau dồi. Từ đó đối với tôi, Sao là Mẹ, Mẹ là Sao. Mỗi lần nhớ Mẹ, tôi lại tìm Sao...

Cách đây vài năm, cũng một đêm Hè trên vùng Laurentides ở Quebec, bạn tôi dục đã rủ rít gọi chúng tôi ra sân xem sao. Vừa bước ra nhìn trời, tôi há hốc mồm kinh ngạc trước một cảnh tượng bày ra trước mắt : trên đầu chúng tôi là một biển sao sáng, chi chít bao phủ cả một bầu trời mênh mông, vô tận. Tôi có cảm giác như đang bơi trong một đại dương “chè bột bán”. Thật là tuyệt diệu. Phải nói là độc nhất vô nhị, tôi được nhìn thấy một bức tranh tuyệt vời như thế, vừa hùng vĩ, vừa thơ mộng, vừa thần tiên, trải dài đến vô tận... Chính lúc đó, lần đầu tiên trong đời, tôi mới cảm nhận được ý niệm thế nào là “hàng hà sa số”, thế nào là vô cùng vô tận của vũ trụ. Bây giờ tôi không còn là một cô bé thích nằm đếm sao để tìm giấc ngủ, cũng hết là một cô học trò thích nhìn sao để đỡ nhớ mẹ nhưng tôi vẫn còn thói quen nhìn sao để tìm niềm an ủi, xoa dịu lòng nhớ thương con ở xa và thầm hy vọng con tôi cũng đang thấy cùng một vì sao với tôi.

Tuổi đời càng chồng chất theo thời gian, ý niệm về sao trên trời còn

cho tôi thêm một cảm giác xót xa khi nhớ đến mẫu đối thoại giữa một vị thầy giáo và cô học trò của ông trong một chuyện phim tôi đã xem :

Trên trời có hằng hà sa số vì sao, mỗi vì sao là một giọt nước mắt của cha mẹ đã nhỏ xuống vì con cái.

-Nhưng đêm nay trời đâu có trăng, cũng đâu có sao...

-Những vì sao luôn hiện diện trong bầu trời, nhưng con không nhìn thấy đó thôi. Cũng như cha mẹ, luôn luôn thương yêu và lo lắng cho con, nhưng không bao giờ muốn con thấy được nội tâm lo âu của mình. Bởi thế cha mẹ luôn dấu kín nỗi lòng của họ đó con ạ. Người xưa thường nói, người lo buồn nhiều thì tóc chóng bạc. Lần này nếu con không về thăm mẹ, đợi đến lần sau thì tóc của mẹ sẽ bạc trắng hết thôi. Lúc đó thì đã quá muộn rồi!!

Sao trên trời qua cái nhìn của một người mẹ, như tôi bây giờ, nặng trĩu tình cảm. Tôi mong rằng một ngày kia các con tôi cũng sẽ nhận thức được tình thương của cha mẹ, như tôi đã thấu hiểu khi nhìn lên sao trời.

Sưu tầm: Áo Vàng

Nguồn: Dactrung.net

Được bạn: Thanh Vân đưa lên

vào ngày: 2 tháng 4 năm 2009